

prov. nař., že dobytčí pasy má v obci vydávati starosta obce, ježto notář je svou agendou přetížen. Přenesl-li úřad tuto funkci na notáře, porušil tím autonomní právo obce. O stížnosti uvažoval nss takto:

Stížnost mohla by míti úspěch jenom tehdy, kdyby nař. rozhodnutím bylo bývalo porušeno subj. právo stěžující si obce (§ 2 zák. o ss). Obec sice tvrdí, že zde bylo porušeno její právo autonomní, nss však nemohl jí v tom dáti za pravdu.

Paragraf 21 zák. čl. XXII:1886, vypočítáváje práva obcí, vydávání dobytčích pasů, resp. veterinární policii vůbec mezi nimi neuvádí. Paragraf 22 cit. zák. čl. přiznává pouze městům s regulovaným magistrátem vedle práv vypočtených v § 21 cit. zák. také právo podle místních poměrů vykonávati policii místní, horní, tržní, stavební a zdravotní. Avšak právě z tohoto předpisu nutno a contrario souditi, že u jiných obcí (k nimž náleží také stěžující si obec) agenda zdravotně-policejní nenáležela k autonomním právům obce. Předpis § 126 zák. čl. VII:1888 o úpravě veterinářství přikazuje ovšem obci různé agendy policie veterinární, zejména také (§ 126 písm. b) vydávání dobytčích pasů, kteréžto agendy obstarává ve velkých a malých obcích rychtář a obecní notář (§ 126 odst. 2). Avšak z předpisů tohoto zák., a to již z § 1, kde se řízení veterinářství přikazuje min. orby, průmyslu a obchodu, a zejména z § 131, z něhož je patrné, že obce zdravotně-policejní agendy jim v § 126 přikázané a tedy — jak se ostatně v § 131 sub lit. b) výslovně uvádí, — i vydávání dobytčích pasů vykonávají jen pod stálým dozorem úřadů služnovských, vysvítá, že obstarávání zmíněných agend nebylo obcím dáno jako jejich právo, nýbrž uloženo jako jejich povinnost součinnosti při výkonu zdravotně-policejní správy státní. Nelze tedy ani z tohoto zákona vyvoditi, že by agenda, o kterou tu jde (vydávání dobytčích pasů), náležela k právům obce.

Na tomto stavu nebylo nic měněno ani zák. čl. XVII:1900, který přenesl část agend veterinárních přímo na orgány státní. Veškerá pochybnost mizí pak, když podle zák. z 15. dubna 1920 č. 332 Sb. a z 13. července 1922 č. 236 Sb. veškery výkony zdravotní policie, obstarávané dosud obcemi, m. j. zejména i zdravotní dohled na trhy dobytčí a průhon dobytka, převzal stát, kdežto obcím (§ 14) uložena pouze povinnost, aby při výkonu tohoto zákona spolupůsobily.

Z uvedených předpisů jest patrné, že vydávání dobytčích pasů, které dosud obstarávala stěžující si obec, nebylo jejím autonomním právem, nýbrž že obstarávala tu jen úkol veterinární policie státní.

Jestliže tedy žal. úřad zamítl žádost stěžující si obce, aby vydávání dobytčích pasů bylo ponecháno starostovi obce, a setrval na svém nařízení, aby manipulaci dobytčích pasů převzal obecní notář, neporušil tím nijaké subj. právo obce (§ 2 zák. o ss), a to tím méně, když podle § 12 zák. č. 211/20 obstarávání úkolů státní správy, svěřených obcím, k nimž podle toho, co řečeno, patří i vydávání dobytčích pasů, přísluší notářům nezávisle na orgánech obecních.

Č. 10.491.

Zaměstnanci veřejní: * Na soukromoprávní povaze služebního poměru zaměstnanců býv. rakouských státních drah nic nebylo změněno zákonem č. 159/1926 Sb., jímž byla uvedena v účinnost pro

obor vnitrostátní t. zv. Vídeňská úmluva č. 195/1926 Sb. o odpočivných požitcích.

(Nález ze dne 13. dubna 1933 č. 6619).

V ě c: Ing. Karel W. v P. (adv. Dr. Emil Pollák z Prahy) proti ministerstvu železnic (odb. r. Dr. Kar. Tyl) o výslužné.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e o d m í t á p r o n e p ř í p u s t n o s t.

D ů v o d y: Podle služebního a stavovského výkazu nastoupil st-l dne 30. ledna 1909 službu jakožto stavební asistent u ředitelství státních drah v Plzni, byl jmenován dne 1. ledna 1911 stavebním adjunktem a dne 1. července 1914 stavebním komisařem. Sloužil v době převratu a až do 31. července 1919 u čsl. státních drah při shora jmenovaném ředitelství a byl služby činné zproštěn výměrem ředitelství státních drah v Plzni ze 17. června 1919 s podotknutím, že nepřichází v úvahu pro převzetí do služeb čsl. státu, ježto se dobrovolně přihlásil do služeb Německého Rakouska. Na to podal st-l k žal. úřadu žádost za poskytnutí odpočivných požitků podle čl. 2 resp. 11 mezistátní úmluvy ve Vídni uzavřené dne 30. listopadu 1923 a uveřejněné pod č. 195 ve Sbírce zák. a nař. z roku 1926 a vzhledem k výměru min. želez. z 4. května 1928, jímž prohlásilo toto min., že otázka eventuálního přiznání odpočivných požitků podle cit. úmluvy bude řešena až po pravoplatném zjištění státní příslušnosti žadatelovy; žádost shora uvedenou doplnil v podání z 4. března 1930 dalšími doklady.

Poté vydalo min. želez. výnos z 22. září 1930, v němž právnímu zástupci st-lovu sděluje toto: »K Vašemu podání ze dne 4. března 1930 o přiznání pense inž. W. oznamuje Vám min. žel., že nemůže uvažovati o přiznání pense inž. W., ježto jmenovaný nevykonal slib úředně požadovaný, nařízený zákonem ze 7. února 1919 č. 74 Sb., takže jest nutno považovati ho za vyloučeného z nároku na přiznání odpočivných požitků podle čl. 2 úmluvy z 30. listopadu 1923 č. 195 Sb. z roku 1926. Avšak, i kdyby nebylo tohoto vylučujícího důvodu, nebylo by možno přiznati inž. W. odpočivné požitky, protože dne 3. listopadu 1918, kdy jest podle čl. 1 cit. úmluvy považovati jeho služební poměr za skončený, neměl 10 let členství v pensijním fondě státních drah a tudíž vůbec nároku na odpočivné požitky. Z důvodu naposled uvedeného nelze uvažovati ani o udělení pense z milosti. Jediné, co lze inž. W. přiznati cestou milosti, je odbytné podle analogie § 118 služ. řádu. Ukládáme současně ředitelství státních drah v Plzni, aby jmenovanému vyplatilo odbytné ve výši jednorozhodného platu ke dni fiktivního ukončení činné služby podle čl. 1 cit. úmluvy o pensích, t. j. ke dni 3. listopadu 1918.«

Proti výnosu tomuto čelí stížnost, o níž nss uvažoval takto:

Nss musil se podle ustanovení § 4 zák. o ss zprvu zabývati otázkou své vlastní příslušnosti. V tomto směru dovozuje stížnost, že uplatňuje nárok na poskytnutí odpočivných požitků na základě mezistátní úmluvy z 30. listopadu 1923 č. 195 Sb. z r. 1926. Nárok ten spočívá tedy na státní úmluvě, která zakládá povinnost kontrahujících států přiznati jistým osobám odpočivné požitky. Jest prý tudíž nárok st-lův nárokem veřejnoprávním a příslušnost nss-u k rozhodování ve věci dána. Nss tomuto nazírání stížnosti nemohl přisvědčiti.

Nss totiž již vyslovil v nál. Boh. A 2780/23, 1079/21, 1883, 2491 a 2859/23, dále v nál. Boh. A 786/21, 2451, 2188, 2074/23, 1757 a 1510/22 tyto právní názory: V státním právu čsl. není všeobecné normy, která by již předem mezinárodní smlouvy ve Sbírce zák. a nař. publikované prohlašovala za součást vnitrostátního řádu právního. Smlouvu mezinárodní nelze na roveň klásti zákonu v technickém slova smyslu. I smlouvy mezinárodní jsou pramenem práva, avšak v podstatě a v zásadě jsou jen úpravou právních poměrů mezinárodních, poměrů to mezi státy smlouvu uzavírajícími. Jsou-li ve smlouvách těch obsaženy právní normy, jež jednají o právech neb povinnostech občanů smluvních států, vzchází ze smlouvy pouze pro smluvníka povinnost, aby vtělil normy smlouvě odpovídající do svého vnitrostátního právního řádu. Povinnosti této učiní stát zadost tím, že ony normy vydá ve formě ústavou předepsané jakožto předpisy své moci zákonodárné nebo nařizovací, nebo že příslušná ustanovení smluvní podobným způsobem uzná za část svého vnitrostátního právního řádu. — Takové pozdější uznání mohlo by býti opominuto, kdyby tu byl již starší předpis zákonný, jenž prohlašuje výslovně obsah smluv mezinárodních určitou materii upravujících za svůj obsah, a tím již každou smlouvu mezinárodní k této materii se odnášející činí součástí vnitrostátního práva. Státní smlouvou uzavřenou mezi státy zakládají se subj. práva a povinnosti smluvních států mezi sebou, zakládají se snad také objektivní normy práva mezinárodního, nikdy však o sobě také již objektivní normy vnitrostátní, které by přímo upravovaly závazně poměry mezi státem a občany. — Státu vzniká ze smlouvy po případě naproti ostatním smluvním státům závazek, vydati určitou právní normu, odpovídající obsahu smlouvy. Ale právní norma ta vznikne teprve tehdy, když zavázaný k tomu stát svou smluvní vůli určitého obsahu, kterou ve smlouvě projevil proti ostatním kontrahentům, projeví ve formě ústavou jeho předepsané také jakožto svou vůli zákonnou proti svým občanům. Teprve tím stává se norma ona součástí právního řádu vnitrostátního, státním zákonem a nabývá platnosti také pro vzájemný poměr mezi státem a jeho občany; a jenom z té normy zákonné mohou občané dovozovati subj. práva proti státu. (Viz též knihu judikátů nss-u ve věcech adm., Svazek I. č. 155, 156 a 157, stránky 26 a 27). Na těchto právních názorech trvá nss i v případě daném.

Z toho plyne, že st-l nemohl by z pouhé úmluvy vídeňské z 20. listopadu 1923 č. 195 Sb. z r. 1926 přímo vyvozovati nijaké nároky na odpočivné požitky.

Vtělení cit. vídeňské úmluvy z 30. listopadu 1923 do vnitrostátního právního řádu republiky čsl. stalo se teprve zák. z 1. července 1926 č. 159 Sb. s omezením, že zákon tento nabývá účinnosti, jakmile a pokud se úmluvy jmenované v § 1 tohoto zák., t. j. úmluva římská z 6. dubna 1922 a úmluva vídeňská z 30. listopadu 1923, stanou účinnými. Podle vyhlášky min. zahr. věcí ze 17. června 1930 č. 82 Sb. nabyla dnem poslední ratifikace, t. j. dne 12. května 1930 úmluva, uzavřená dne 30. listopadu 1923 ve Vídni mezi Rakouskem atd. s jedné a Čsl. s druhé strany o úpravě různých skupin odpočivných požitků, které nebyly upraveny v úmluvě římské ze 6. dubna 1922, uveřejněné pod č. 195 Sb. z 1926, mezinárodní účinnosti. Podle čl. 11 úmluvy z 30. listopadu 1923 č. 195

Sb. z r. 1926 budou, pokud jde o zaměstnance býv. c. k. státních drah, kteří do 3. listopadu 1918 nebyli ještě dáni na odpočinek a kteří nebyli převzati do služby některé ze smluvních stran podle svého smyslu platiti ustanovení první části této úmluvy. A tu stanoví čl. 1 úmluvy č. 195/26: »Činná služba býv. civilních státních zaměstnanců a vojenských osob rakouských, dne 3. listopadu 1918 ještě nedaných na odpočinek a nepřevzatých do služeb žádné ze smluvních stran, považuje se za ukončenou dnem 3. listopadu 1918 anebo dnem pozdějším, kterého byli dáni na odpočinek státem nebo se souhlasem státu, na jehož vrub podle těchto ustanovení připadají.« Článek 2 úmluvy: »Osoby v čl. 1 uvedené obdrží odpočivné požitky počínajíc 1. prosincem 1923 od smluvní strany, jejímž státními příslušníky se staly podle mírové smlouvy St. Germeinské buď ipso facto nebo opcí nebo reklamací, pokud měly nárok na odpočivné požitky nebo na odbytné podle ustanovení býv. císařství Rakouského, platných v den 3. listopadu 1918, a důsledkem svých započítatelných služebních let, bez ohledu na svoji služební způsobilost v době skončení činné služby.«

Jak se podává z čl. 2, jest posouditi případný nárok zaměstnance podle čl. 11 úmluvy i nárok zaměstnanců býv. c. k. státních drah, k nimž se počítá i st-l, na odpočivné požitky nebo na odbytné podle ustanovení býv. císařství Rakouského platných dne 3. listopadu 1918. Podle zák. z 28. října 1918 č. 11 Sb. zůstaly veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení prozatím v platnosti a tudíž i předpisy organizačního statutu pro státní železniční správy, uveřejněné vyhláškou min. obch. a želez. dne 19. ledna 1896 pod č. 16 ř. z. Po rozumu § 19 tohoto organizačního statutu jest však služební poměr zaměstnanců státních drah — býv. rak. státních drah a nyní státních drah republiky Čsl. —, kteří nejsou státními úředníky podle zák. z 15. dubna 1873 č. 47 ř. z., pokud se týká podle služ. pragm. z 25. ledna 1914 č. 15 ř. z. a nyní podle plat. zák. z 24. června 1926 č. 103 Sb., totiž, kteří nejsou státními úředníky pragmatikálními ve veřejnoprávním poměru, poměrem soukromoprávním a spory z tohoto poměru plynoucí přísluší proto rozhodovati jediné řádným soudům.

Na základě těchto úvah dospívá nss k právnímu názoru, že na soukromoprávní povaze služebního poměru zaměstnanců býv. státních drah nic nebylo změněno zák. č. 159/26, jímž byla uvedena v účinnost pro obor vnitrostátní vídeňská úmluva č. 195/26 Sb. o odpočivných požitcích.

Podle § 3 lit. a) zák. o ss nepřisluší však nss-u rozhodovati záležitosti, o kterých náleží rozhodovati řádným soudům. Slušelo proto stížnost pro nepřislušnost nss-u po rozumu §§ 2 a 3 lit. a) zák. o ss odmítnouti pro nepřipustnost.

Č. 10.492.

Tituly: O podmínkách nároku na užívání stavovského označení inženýr podle § 1 odst. 3 cis. nař. ze 14. března 1917 č. 130 ř. z.

(Nález ze dne 13. dubna 1933 č. 6639.)